

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1414

Vragen van de leden **Bikker** (ChristenUnie) en **Van Nispen** (SP) aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *Chileense en andere illegale adopties en archivering adoptiedossiers* (ingezonden 9 januari 2025).

Antwoord van Staatssecretaris **Coenradie** (Justitie en Veiligheid), mede namens de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (ontvangen 25 februari 2025). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2024–2025, nr. 1170.

Vraag 1

Kent u de antwoorden van de toenmalige Minister voor Rechtsbescherming op de vragen van het lid Van Nispen?¹

Antwoord 1

Ja, daarmee ben ik bekend.

Vraag 2

Wat is de stand van zaken van het Chileense strafrechtelijk onderzoek naar verschillende gevallen van vermeende illegale adoptiepraktijken?

Antwoord 2

Recent heb ik, via het Ministerie van Buitenlandse Zaken, de Nederlandse ambassade in Chili om een actuele stand van zaken verzocht met betrekking tot het bedoelde strafrechtelijke onderzoek in Chili. Daaruit blijkt dat het onderzoek naar vermeende illegale adoptiepraktijken in het verleden, onder leiding van de in juli 2024 aangestelde onderzoeksrechter Alejandro Aguilar Brevis, nog altijd gaande is. Vanwege haar overlijden in januari 2023 is het strafrechtelijk onderzoek naar de persoon van mevrouw Kuijpers stopgezet.

Vraag 3

Geeft het verloop van dit strafrechtelijk onderzoek u vertrouwen dat de waarheid zal worden achterhaald en er recht zal worden gedaan?

¹ Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2022–2023, nr. 3493.

Antwoord 3

Ik heb vertrouwen in het strafrechtelijk onderzoek dat door de Chileense autoriteiten wordt uitgevoerd. Op de resultaten daarvan kan ik echter niet vooruitlopen.

Vraag 4

Welke verantwoordelijkheid heeft u om recht te doen aan kinderen die illegaal geadopteerd zijn? Hoe geeft u daar specifiek voor de Chileense casus van de «adoptienon» vorm aan?

Antwoord 4

De commissie Joustra heeft in 2021 geconcludeerd dat zich ernstige misstanden hebben voorgedaan bij interlandelijke adopties. In navolging van de aanbevelingen van deze commissie heeft mijn voorganger, in afstemming met uw Kamer, de keuze gemaakt te investeren in een duurzaam ondersteuningsaanbod, dat toegankelijk is voor alle interlandelijk geadopteerden. Daartoe is INEA opgericht, het kenniscentrum voor interlandelijke adoptie. Daarbij is geen onderscheid gemaakt tussen de achtergronden van individuen. Het ondersteuningsaanbod van INEA is beschikbaar voor alle interlandelijk geadopteerden, dus ook voor de geadopteerden uit Chili. Daarnaast is de *Subsidieregeling belangenorganisaties interlandelijk geadopteerden* in het leven geroepen, die belangenorganisaties in staat stelt om kennis en kunde te vergroten en het ondersteuningsaanbod te versterken. Ik verwijs in dit kader naar de voortgangsbrief over ondersteuning en dossiers van geadopteerden die ik begin maart 2025 naar uw Kamer zal verzenden.

Vraag 5

Bent u van plan om op enige manier aandacht te besteden aan erkenning van het leed dat illegaal geadopteerden hebben meegemaakt? Begrijpt u dat dit voor sommige illegaal geadopteerden belangrijk is?

Antwoord 5

Naar aanleiding van het rapport van de Commissie Joustra, waarin is geconcludeerd dat de Nederlandse overheid op de hoogte is geweest van misstanden rondom adoptie, maar daar niet effectief tegen heeft opgetreden, heeft het kabinet excuses aangeboden.² Ik ben mij ervan bewust dat de misstanden grote gevolgen hebben voor de geadopteerden en dat zij daardoor ook groot leed kunnen ervaren. Het verleden kan ik niet ongedaan maken, maar ik kan wel kijken naar de toekomst. Ik ondersteun de in het verleden door mijn voorganger, in afstemming met uw Kamer, gemaakte keuze om te investeren in een duurzaam ondersteuningsaanbod voor interlandelijk geadopteerden. Voor de invulling daarvan verwijs ik naar het antwoord op vraag 4.

Vraag 6

Op welke manier worden de adoptiedossiers bewaard en zijn ze voor de geadopteerden in te zien als de vergunningstermijn van de vergunninghouder afloopt? Waarom zijn dossiers die ergens anders dan bij de vergunningverlener zijn ondergebracht, nu niet altijd (volledig) in te zien door geadopteerden? Hoe spant u zich in om dit mogelijk te maken?

Antwoord 6

Op grond van artikel 17b, lid 2, Wet opnemings buitenlandse kind ter adoptie (Wobka) zijn de vergunninghouders verplicht om een dossier bij te houden en dat ten minste 30 jaar na de overkomst van het kind te bewaren. Geadopteerden kunnen bij de vergunninghouders een verzoek tot inzage in het adoptiedossier indienen. Met inachtneming van de artikelen 5, vierde lid, 17d, 17e en 17f van de Wobka alsook de AVG bepalen de vergunninghouders in welke informatie inzage wordt verleend. Aan de inzage van andere dossiers dan die van de vergunninghouders, zoals de dossiers van de Raad voor de Kinderbescherming en de Centrale Autoriteit Internationale Kinderangelegenheden, kunnen eveneens beperkingen worden gesteld op grond van privacywetgeving, zoals de AVG. Ik verwijs naar voornoemde

² Kamerstukken 2020/21, 31 265, nr. 79.

voortgangsbrief, die begin maart 2025 naar uw Kamer wordt verzonden. Daarin staat een nadere toelichting op de borging van adoptiedossiers na afloop van de vergunningstermijn van de vergunninghouders. Ook wordt het advies van advocatenkantoor Pels Rijcken over de inzage van dossiers nader toegelicht en ga ik in op mijn inspanningen om interlandelijke adoptiedossiers zoveel mogelijk over te brengen naar het Nationaal Archief.

Vraag 7

Wat zou het betekenen voor de archivering, openbaarheid en inzage als de dossiers overgedragen worden aan het Nationaal Archief? Hoe garandeert u dat er voldoende middelen zijn om deze dossiers lange tijd te beheren?

Antwoord 7

Archieven die zijn overgebracht naar het Nationaal Archief vallen onder verantwoordelijkheid van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en worden daar voor altijd bewaard. De algemene rijksarchivaris is verantwoordelijk voor beheer en raadpleging van de archieven. Bij het geven van inzage houdt het Nationaal Archief rekening met privacygevoelige informatie door voorwaarden te stellen bij inzage of bepaalde informatie af te schermen. Hierbij worden belangen van privacy afgewogen tegen het belang van het recht op afstammingsinformatie. Hierover is uw Kamer geïnformeerd op 12 november 2024 in de Kamerbrief van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.³

Voor geadopteerden heeft het overbrengen van de interlandelijke adoptiedossiers bij het Nationaal Archief als voordeel dat zij te maken hebben met één inzagebeleid op basis van de Archiefwet, waarbinnen een eenduidige toepassing van de AVG plaatsvindt. Daarnaast is het Nationaal Archief in het verleden niet betrokken geweest bij adoptie en is het niet belast met eventuele misstanden uit het verleden. Deze onafhankelijke positie ervaren betrokkenen als wenselijk. Tot slot worden archieven die naar het Nationaal Archief zijn overgebracht voor onbepaalde tijd beheerd. De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap financiert het Nationaal Archief en daarmee is de continuïteit gewaarborgd.

Vraag 8

Begrijpt u dat het voor geadopteerden erg gevoelig ligt wat er met hun adoptiedossier gebeurt? Bent u bereid om in samenspraak met hen een aanpak te bepalen voor het archiveren van adoptiedossiers?

Antwoord 8

Ik ben mij er terdege van bewust dat de adoptiedossiers van grote emotionele waarde zijn voor geadopteerden. Tijdens zogenaamde reflectiebijeenkomsten hebben medewerkers van het Ministerie van Justitie en Veiligheid verschillende belangenorganisaties van interlandelijk geadopteerden geïnformeerd over het project om de interlandelijke adoptiearchieven uiteindelijk over te brengen naar het Nationaal Archief. Hier werd positief op gereageerd. Aandachtspunten voor de geadopteerden zijn onder meer het inzagebeleid, kopieerbeleid en dienstverlening van het Nationaal Archief. Het Nationaal Archief heeft in 2024 een informatiebijeenkomst georganiseerd voor geadopteerden om hen hierover nader te informeren.

Vraag 9

Kunt u deze vragen beantwoorden vóór het commissiedebat over personen- en familierecht op 12 maart 2025?

Antwoord 9

Ja, daar heb ik zorg voor gedragen.

³ Kamerstukken II 2024/25, 31 265, nr. 132.